

**Pla 1992
Llicenciatura en Sociologia**

SOCIOLOGIA DE LA FAMÍLIA

Prof. M.J. Izquierdo

Curs 1995/96

**Facultat de Ciències Polítiques i de
Sociologia**

SOCIOLÒGIA DE LA FAMÍLIA
PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA
Curs 1.995-96
Professora Mª Jesús Izquierdo

Objectius.-

Els principals objectius de l'assignatura són dos. A partir de l'estudi i aplicació de les diferents teories desenvolupades en relació a la família, es persegueix aprofundir en la formació obtinguda pels alumnes al llarg dels anys precedents. De tal manera que, la dinàmica del curs faciliti un treball de continuïtat en relació als cursos de teoria, estructura i tècniques, realitzats fins ara. En segon lloc es tractarà de potenciar la participació dels estudiants. Per tal d'assolir aquest objectiu, es realitzarà un treball en grup dividit en les mateixes parts de que consta el programa de l'assignatura i que es presentarà a la classe a mida que vagi avançant la seva realització.

- I. **La concepció de la família i la seva visió històrica.** El concepte de família. Revisió crítica de les idees implícites, i dificultats de conceptualització: Vida privada/mon públic, treball/família, individu/família/societat, afectivitat/raó. Debat sobre la universalitat de la família. Gènesi dels actuals models de relacions familiars.
- II. **Teories sociològiques de la família.** Les teories clàssiques i l'evolucionisme. L'estructural funcionalisme. L'utilitarisme. L'interaccionisme. El materialisme econòmic i biològic.
- III. **Característiques de la família a l'actualitat.** El cas català i espanyol. Les diferents alternatives de convivència. Parella i matrimoni: elecció de parella, constitució i dissolució. Grandària i composició de les llars: Models familiars. Responsabilitats familiars i responsabilitats domèstiques. Posicions a la família i posicions socials: capitalisme i patriarcat. Relacions entre sexes i generacions: poder, conflicte i cooperació.
- IV. **Les polítiques de família.** Principis teòrics. Polítiques familiars comparades.

Criteris d'avaluació.-

Lectura i recensió de 3 llibres/articles: 20% de la nota. Realització d'un treball de grup del qual es presentaran els resultats al llarg del curs, la grandària dels grups no serà superior a 3 personnes: 40% de la nota. Examen final: 40% de la nota.

Temes del treball de grup.-

1. Individualisme i familisme.
2. Les perspectives consensualistes i conflictivistes en l'estudi de la família.
3. Família, comunitat i associació.
4. Intimitat i mon públic.
5. La construcció social de les categories d'edat.
6. La construcció del parentiu.
7. La construcció del sexe i el gènere.
8. El etnocentrisme en els estudis de la família.
9. El androcentrisme en els estudis de la família.
10. El biaix d'edat en els estudis de la família.
11. El biaix classista en els estudis de la família.
12. Família i moviments migratoris.
13. Models familiars/pràctiques sexuals i estigmatització.
14. Sexualitat, sexe i edat.
15. Desenvolupament i ús dels conceptes de producció i reproducció.
16. Concepció de la maternitat i reproducció assistida.
17. Nous i vells models familiars.

BIBLIOGRAFIA

El manual bàsic de l'assignatura és: Segalen, *Antropología histórica de la familia*. Madrid: Taurus, 1.992. Addicionalment i en funció dels temes que es desenvolupin a classe i en els treballs en grups, s'utilitzarà la següent bibliografia:

- Ariès, P., *Historia de la vida privada*. Madrid:Taurus, 1987.
- *El niño y la vida familiar en el Antiguo Régimen*. Madrid:Taurus, 1987.
- *Badinter, E., ¿Existe el amor maternal?. Barcelona: Paidós. *No hi és*
- Barbagli, M., *Provando e riprovando: Matrimonio, famiglia e divorzio en Italia e in altri paese occidentali*. Bologna: Il Mulino, 1.990.
- Bawin-Legros, B., *Familles, mariage, divorce: Une sociologie des comportements familiaux contemporains*. Liège/Bruxelles: Pierre Mardaga Ed., 1.988.
- Becker, G. *Tratado sobre la familia*. Madrid: Alianza, 1.987.
- Béjar, H., *El ámbito íntimo. Privacidad, individualismo y modernidad*. Madrid: Alianza, 1.988.
- Belotti, E.G., *Las mujeres y los niños primero*. Barcelona: Laia, 1.984.
- Berger, P. y Berger, B., *The War Over the Family: Capturing The Middle Ground*. London: Hutchinson, 1.983.
- Bott, E., *Familia y red social*. Madrid: Taurus, 1.990.
- *Brøgger, S. *Y libranos del amor...* Barcelona: Caralt, 1.978. *No el trobo*
- Buunk, B. y Driel, B., *Variant Lifestyles and Relationships*. London: Sage, 1.989.

- NO Coria, C., *El dinero en la pareja. Algunas desnudeces sobre el poder*. Buenos Aires: Grupo Editor Latinoamericano, 1.989.
- Chodorow, N., *The reproduction of mothering. Psychoanalysis and the Sociology of Gender*. Berkeley: University of California Press, 1.978.
- NO Delphy, C. "El principal enemigo", a *Por un feminismo materialista*, Barcelona: laSal edicions de les dones, 1.992.
- Delphy, C. & Leonard, D. *Familiar explotation*. Cambridge: Polity Press, 1.992.
- Donzelot, J. *La policía de las familias*. Valencia: Pre-textos, 1.979.
- Eisenstein, Z.R., *Patriarcado capitalista y feminismo socialista*. México: Siglo XXI, 1980.
- Firestone, S., *La dialéctica del sexo*. Barcelona: Kairós, 1993.
- NO Fisher, H.E., *El contrato sexual*. Barcelona: Salvat, 1.987.
- Flaquer, Ll., *De la vida privada*. BarcelonA: Ed. 62, 1982.
- "Tres concepciones de la privacidad." *Sistema, Revista de ciencias sociales*. Nº58, Madrid, 1.984.
 - "¿Privatización o desprivatización? Contribuciones recientes a la sociología de la familia." *Papers, Revista de sociología*. Barcelona, Nº27, 1.986.
 - *Permanencia y cambio en la familia española*. Madrid: Centro de Investigaciones sociológicas, 1.990. Amb Serratosa.
 - Homogamia, individualismo y familia: Modelos de análisis para la formación de la pareja. *Revista Internacional de Sociología*. Tercera época, Nº 5 Mayo-Agosto 1.993.
 - "La familia como arena de contienda". *Claves de razón práctica*. Nº 46, Octubre, 1.994.
 - "La situación de la familia a Barcelona". *Barcelona Societat*, Nº3, 1 Trimestre 1.995. Amb Solsona, M.
 - El modelo de familia española en el contexto europeo", a Sarasa, S. i M, L, *El Estado del bienestar en la Europa del sur*. Madrid: CSIC, 1.995.
- Fromm et alter, *La familia*. Barcelona: Península, 1.970.
- Foucault, M., Historia de la sexualidad. Madrid: Siglo XXI, 1.980.
- + Giddens, A., *La transformación de la intimidad. Sexualidad, amor y erotismo en las sociedades modernas*. Madrid: Cátedra, 1.995. → NO está traduit.
- Harris, *Familia y sociedad industrial*. Barcelona: Península, 1.986.
- Horkheimer, M., "La familia y el autoritarismo", VV.AA.; La familia. Barcelona: Península, 1.978.
- Iglesias de Ussel, J. (ed.), *Las familias monoparentales*. Madrid: Ministerio de Asuntos Sociales, Instituto de la Mujer, 1.988.
- Izquierdo, M.J., "Poder, sexo y edades", *II Jornades del Patriarcat. La seva manifestació a la nostra realitat*, Bellaterra: Seminari d'Estudis de la Dona, Departament de Sociologia, U.A.B., 1.983.
- "Mujer y además joven: El camino de la diferencia a la desigualdad", Mujeres (Instituto de la Mujer, Ministerio de Cultura), Septiembre-Octubre de 1.985.
 - "Hembra-Madre", FEM (México). Diciembre-Enero, 1.985.
 - "¿Son las mujeres objeto de estudio para las ciencias sociales?", en *Papers, Revista de Sociología*, nº 30. Universidad Autónoma de Barcelona, 1.988.
 - *La desigualdad de las mujeres en el uso del tiempo*. Madrid: Instituto de la Mujer 1.988. Con la colaboración de Olga del Río y Agustín Rodríguez.
 - "Las viejas: Una soledad callada", *El Ciervo*, Enero de 1.989.
 - "La disponibilidad laboral de las mujeres", *Realitat*, nº 25. 1.991.
 - "Estado, familia e individuo: Comentarios a partir de una encuesta". *Papers. Revista de Sociología*, nº 36. 1.991.

- "Un marco teórico para las relaciones de sexo y de género", en Lola G.Luna (Comp.), *Mujeres y sociedad. Nuevos enfoques teóricos y metodológicos*. Barcelona: Seminario Interdisciplinar Mujeres y Sociedad, Universidad de Barcelona. 1.991.
- Allò polític en allò sexual", *L'esborrany*, nº 17, 1.992.
- La interdependència de les activitats domèstiques i el treball remunerat. Estudi comparatiu dones/homes. Barcelona: Publicacions del Parlament de Catalunya, 1.993.
- "Ideología individualista y técnicas procreativas", *Debate feminista*, nº8, México, 1.993.
- "Capitalisme, patriarcat i crisi econòmica, *Iniciativa i treball*, nº 34, Febrer de 1.994.
- "Uso y abuso del concepto de género", en Mercedes Vilanova (comp.), *Pensar las diferencias*. Barcelona: Seminario Interdisciplinario Mujeres y Sociedad, Universidad de Barcelona, 1.994.
- "El dret al treball per a les dones en el marc de la Constitució de 1.998", a *Segona Escola d'Estiu de la Dona*. Barcelona: Institut Català de la Dona, Generalitat de Barcelona, 1.995.

Kellershals, J. et alter, *Mariages au quotidien: Inégalités sociales, tensions culturelles et organisation familiale*. Lausanne: Editions Pierre-Marcel Favre, 1.982.

No Langer, M., *Maternidad y sexo*. Buenos Aires: Paidós, 1.984.

Laqueur, T., *La construcción del sexo. Cuerpo y género desde los griegos hasta Freud*. Madrid: Cátedra, 1.994.

Lasch, C., *Refugio en un mundo despiadado. La familia: ¿Santuario o institución asediada?*. Barcelona: Gedisa, 1.984.

Le Gall, D., y Martin, C. *Les familles monoparentales: Évolution et traitement social*. Paris: Les Ed. ESF, 1.987.

Millet, K., *Política sexual*. Madrid: Cátedra, 1995.

Moore, H.L., *Antropología y feminismo*. Madrid: Cátedra, 1.991.

Osbome, R., *La construcción sexual de la realidad*. Madrid: Cátedra, 1.993.

Parsons, T. "La estructura social de la familia", a VV.AA.: *La familia*. Barcelona: Península, 1.978.

No Rochefort, C., *Los niños primero*. Barcelona: Anagrama, 1.978.

Rosaldo, M.Z., "Mujer, cultura y sociedad: una visión teórica", a Harris, O. y Young, K., *Antropología y feminismo*. Barcelona: Anagrama, 1.979.

Roussel, L., *La famille incertain*. Paris: Ed. Odile Jacob, 1.989.

Saraceno, C., *Sociologia della famiglia*. Bologna: Il Mulino, 1.988.

Sennett, R. *El declive del hombre público*. Barcelona: Península, 1.978.

Short, J., (ed.), *The State of Sociology. Problems and Prospects*. London: Sage, 1.981.

No Singly, F. (ed.), *La famille: L'état des savoirs*. Paris: Ed. la Découverte, 1.991

Solsona, M. y Treviño, R., *Estructuras familiares en España*. Madrid: Ministerio de Asuntos Sociales, Instituto de la Mujer, 1.990.

No Tubert, S., *Mujeres sin sombra. Maternidad y tecnología*. Madrid: Siglo XXI, 1.991.

VV.AA., *Historia de la familia*. Madrid: Alianza, 1.988.

Zaretsky, E., *Familia y vida personal en la sociedad capitalista*. Barcelona: Anagrama, 1.978.

Zimmerman, S.L., *Understanding Family Policy. Theoretical Approaches*. London:Sage, 1.988.